

december 28-án hadat üzent Németországnak. 1944 szeptemberében a magyarok ellenségeink voltak, most pedig hadat viselnek Németországgal.

Következtetések

1.) A magyar állampolgárok internálásának Romániában nem szabad kiterjednie az őslakos erdélyiekre, kivéve a német nemzetiségű személyeket és az 1940. augusztus 30. (vagyis a bécsi döntés) után Magyarországról telepedtek Erdélybe.

2.) Be kell látni, hogy a magyar állampolgárok internálását Romániában általánosságban felül kell vizsgálni, lehetséges a kérdésnek azon személyeknek – a német nemzetiségű személyek kivételével – az intézkedés alóli felmentése formájában, akiknek az internálására valamilyen különleges ok nem forog fenn.

*Sz. Krilov
V. Durgyenevszkij*

AVP RF. F. 0125. Op. 33. P. 127. D. 7. L. 42–43. Hitelesített másolat. Transzilvanszkij vaprósz. Vengero-rumünszkij territorialnij szpor i SZSZSZR 1940–1946. Dokumentü. (Szerk.: Tofik, Iszlamov.) Moszkva, 2000. 61. dok., 291–292.

33.

**A MÁRAMAROSSZIGETI NAGYGYŰLÉS HATÁROZATA
A TÖRTÉNELMI MÁRAMAROS VÁRMEGYE KORÁBBAN
CSEHSZLOVÁKIÁHOZ TARTOZÓ, VALAMINT ROMÁNIAI RÉSZÉNEK
„SZOVJET UKRAJNÁBAN” TÖRTÉNŐ EGYESÜLÉSÉRŐL**

Máramarossziget, 1945. január 28.

A mi Máramarosunk népe nagy történelmi napokat él. A Vörös Hadsereg segítségével mindörökre lehulltak a rabság és az idegen hatalom láncai az ősi ukrán földről.

Sok évszázadon keresztül drága Máramarosunk el volt szakítva anyjától, Ukrajnától és a népét halálra szánták. Most, hogy elnyertük a szabadságot, mi, Sziget város polgárai szabadon összegyűltünk, hogy megvalósítsuk évszázados álmainkat és törekvéseinket.

Szerintünk Máramaros és egyúttal Sziget ukrán föld, ahonnan bár évszázadok óta elüldözték az ukrán népet és más lakosokat a fasiszta osztrák-magyar és román elnyomók, mégis a lakosság többségét az ukrán lakosság adja.

A Tisza folyó sohasem volt és nem is lehet megýený kétfelé osztásának az oka, mivel a Tisza mindkét partján ugyanaz a lakosság él. Így a Tisza jobb és bal partján, Máramaros területén az ukránok élnek többségben. Az ukrán, valamint a magyar és a román lakosság is jónak látja a Szovjet Ukrajnával való egyesülést és egyöntetűen aláírta Ukrán Kárpátalja Néptanácsai Első Kongresszusának Manifesztumát Ukrán Kárpátalja és Szovjet Ukrajna egyesítéséről. Ez a manifesztum kifejezi álmainkat és törekvéseinket. A város 13.000 lelket számláló lakosságából idáig több mint 8000-en írták alá.

Városunk lakossága partizánegységeket alakított, amelyek részt vettek a német és magyar fasiszták elleni harcokban a Kárpátok felszabadításáért, így segítve a Vörös Hadsereget. 1600 ukrán lépett be önkéntesen a Vörös Hadseregbe és vett részt a fasiszta németek elleni harcokban. Ezek a tettek bizonyítják a Vörös Hadsereg és anyaországunk, Szovjet Ukrajna iránti szeretetüket.

1.) Ezekre a tényekre alapozva a gyűlés egyhangúan elhatározta: kéri az Ukrán Szovjet Szocialista Köztársaság Legfelsőbb Szovjetjét, hogy egyesítse Sziget városát és Máramaros területét anyaországával, Szovjet Ukrajnával.

2.) Valósítsák meg a nép valódi hatalmát, amelyben legyenek képviselve az egész lakosság érdekei; vagyis a „nép tanácsát”, amibe a mi népünk legjobb fiait és leányait válasszák meg, akik megvalósítják Máramaros egyesítését a nagy Szovjet Ukrajnával, mivel csak ennek határain belül található meg a szabadságot, nemzeti egységünk védelmét és a gazdasági és kulturális virágzás minden feltételét.

Mivel megkaptuk a Vörös Hadseregtől a szabadságot és megalkottuk a Néptanácsot, kötelességünknek érezzük, hogy minden erőnkől segítsük, hogy helyre álljon a nép gazdasági helyzete, hogy emeljük a munkások életszínvonalát. A most

elnyert jogokról és szabadságokról senki kedvéért nem fogunk lemondani! Éljen
Ukrán Máramaros egyesülése anyaországával, Szovjet Ukrajnával!

Dicsőség hősi felszabadítóinknak, a Vörös Hadseregnek! Éljen atyánk, a Nagy
Sztálin!

*Sziget város polgári gyűlésének megbízásából
az elnökség*

Poporul, (Ziar Democrat), 1945. február 1.

34.

AZ MNSZ KOLOZSVÁRI TITKÁRSÁGÁNAK VÉDELME T KÉRŐ
LEVELE VOROSILOV MARSALLHOZ, ÉSZAK-ERDÉLY KATONAI
PARANCSNOKÁHOZ

Kolozsvár, 1945. január 30.

Marsall Úr!⁶⁵⁷

Észak-Erdély milliós magyar népességének egyetlen politikai szervezete a
Magyar Népi Szövetség, amely a dicső Vörös Hadsereg védelme alatt az új,
demokratikus, szabad élet alapjait fekteti le.

Annál elkeserítőbb az a tény, hogy Kolozsvár környékén a magyar parasztok
tömegei bizonyos dél-erdélyi román fasiszta hatóságok terrorja alatt élnek. Kolozs-
vár környékéről a dél-erdélyi tömegek küldötteik útján keresik fel titkárságunkat,
védelmet keresve és kérve a koncentrációs táborokba való tömeges elhurcolás és
az erőszak elől. A földrajzi helyzet és a szervezettségünk miatt kötelességünk
politikai segítséget nyújtani a Kolozsvár környéki dél-erdélyi magyaroknak, s
teljesíteni kérésüket, annál is inkább, mivel az itteni magyarok nyugtalanul kísérik
figyelemmel azok sorsát, akik jelenleg a román állam fennhatósága alatt élnek.

Tudnunk kell, hogy a román fasiszta hatalom az elmúlt négy évben fel akarta
áldozni a magyarokat az oroszok [sic!] elleni háborúban, ezért a magyarok a
hadkötelezettség elől [Észak-]Erdélybe menekültek. A helyi [magyar] hatóságok
nacionalista megfontolásból bizonyos védelmet biztosítottak számukra. A román
csendőrök jelenleg elfogják és koncentrációs táborba küldik ezeket az embereket,
azzal a váddal, hogy háborús bűnösök. Ott a koncentrációs tábortól élet minden
borzalma vár rájuk.

Ezzel az ürüggyel éppen azokat viszik el, akik az elmúlt időkben a kommunista
mozgalom vezéregyéniségei voltak. (Pl. a Torda megyei Tordaszentlászló előljáró-
ját.) A helyi [román] hatóságok hamis jegyzőkönyvekkel dolgoznak, a valóságnak
nem megfelelő tényeket írnak le a kihallgatott magyar lakos rovására, pl. mintha
az hitlerista és vasgárdista lett volna. Ha a kihallgatott nem akarja aláírni a saját
halálos ítéletét tartalmazó jegyzőkönyvet, akkor addig verik és fenyegetik, amíg
alá nem írja.

E fenyegető veszély elől a magyarok százai menekültek Észak-Erdélybe, az
oroszok védelmét keresve.

Az észak-erdélyi milliós [magyar] tömeg, melynek 90%-át a proletariátus teszi
ki, a magyar nemzetiségi szervezet segítségét kéri, hogy a Kolozsvár környéki,
dél-erdélyi demokratikus néptömegek ne válhassanak a [román] sovinizmus áldo-
zatává.

657 Kézzel áthúzva. A továbbiakban a kisatírozott részeket (melyek nem olvashatók) nem jelöljük.